

ИЗВЕШТАЈ О НАЧИНУ ПРИМЕНЕ ОДОБРЕНОГ ПРОГРАМА И ЊЕГОВИМ ЕФЕКТИМА У ПРАКСИ

Каталожки број програма 4

Назив програма Развијање информационе и медијске писмености наставника и ученика – кључ за целоживотно учење

1. Од добијања одобрења за реализацију програма:

- Одржали сте 2 обука
- Нисте одржали ниједну обуку, а разлози за то су:

2. Опишите начине на које сте пратили како су учесници ваших обука примењивали стечена знања и вештине у пракси:

Начини праћења су:

- комуникација са полазницима током шест недеља трајања електронског курса и праћење израде задатака, посебно у оквиру пете и шесте лекције, који су у вези са планирањем и припремом часова/активности за развијање информационе и медијске писмености (ИМП) ученика у пракси,
- комуникација између предавача и полазника и међу полазницима на форуму електронског курса где су полазници могли да изнесу своје утиске о програму обуке и процене садржај курса и ефекте који курс за њих има,
- комуникација са полазницима након обуке: лични контакти (посебно са полазницима из Основне школе „Милорад Мића Марковић“ Мала Иванча и Основне школе „Свети Сава“ Београд), телефонски разговори, имејл преписка у вези са организацијом и реализацијом различитих активности у школама, кроз које су полазници примењивали стечена знања и вештине у пракси,
- праћење реализације активности, посебно за полазнике из ОШ Милорад Мића Марковић“, који су учествовали у пројекту Оштро Перце и реализовали и додатне активности кроз часове пројектне наставе и хоризонтално учење,
- договор о изради прилога и извештаја о примени стечених знања и вештина у пракси.

3. Да ли сте били у могућности да примените све предвиђене начине праћења?

- Да
- Не, разлози за то су:

- 4. Прилог - документација која илуструје начин/е праћења: пример упитника или образац извештаја о консултацијама/супервизијама са учесницима обуке; називе радова излаганих на стручним скуповима (са називом, датумом и местом одржавања скупа); линк ка адреси образовног портала/сајта на ком се реализују активности учесника/налазе се примери радова учесника обуке/деце/ученика... послати уз овај документ.**

2014/2015. - На сајту Супер учење, <http://www.superucenje.org.rs/rezultati/>, постављен је извештај аутора о семинару, а на страни http://www.superucenje.org.rs/postignuca_1/ постављени су прилози о реализацији планираних часова/активности, у којима су презентовани и радови ученика, и тако су промовисана постигнућа учесника обуке и резултати примене програма обуке у пракси.

2015/2016. – На сајту Супер учење објављени су резултати конкурса у оквиру пројекта Оштро Перце, http://www.superucenje.org.rs/perce/perce_2015_16/rezultati_konkursa/ и радови ученика, http://www.superucenje.org.rs/kategorija/nagrade_2015_2016/, као и извештај о реализацији пројекта Оштро Перце 2015/2016, http://www.superucenje.org.rs/perce/perce_2015_16/ и тако су промовисана постигнућа учесника обуке и резултати примене програма обуке у пракси.

5. Наведите резултате анализе примене вашег програма у пракси (до 1500 речи):

1. Предавачи су проверавали примену знања и вештина која су полазници стекли током шест недеља обуке, електронског курса, кроз израду различитих задатака. Сви полазници су показали умеће у анализи извора информација, деконструкцији медијских порука и креирању својих, као и планирању и организовању активности у пракси, у раду са ученицима. У оквиру обрађених тема представљен је пројекат Оштро Перце¹, којим се подстиче развијање читалачке културе и информационе и медијске писмености (ИМП) ученика, чији су аутори А. Танчић и С. Галушка, као и наставни материјал намењен ученицима и наставницима, а полазници су позвани да се прикључе дешавањима у пројекту и/или искористе дати материјал на најбољи начин. То је подстакло размену наставног материјала међу полазницима на форуму.

2. Полазници су имали прилику да изнесу своје утиске о семинару и процене садржај курса и ефекте који курс за њих има. Ево два који указују на одличну применљивост наученог:

„Иако нам је био прилично напоран, све похавале ауторима на квалитету семинара. Похађао сам десетак семинара и стручних скупова који су намењени библиотекарима, ово је један од ретких са којег стечено знање можемо одмах инплементирати у свој рад. Већина програма стручног усавршавања бавила се или „сувом“ теоријом, или праксом коју је тешко (или немогуће) применити у библиотеци средње школе. У огромном броју случајева, примери добре праксе били су примерени основношколском узрасту, а мислим да се вештине које смо стекли на овом семинару подједнако успешно могу применити на било ком нивоу образовања.“

„И на крају, моја очекивања су се испунила. Примењивала сам раније стечена знања, научила сам штошта ново и сасвим сигурно систематизовала све своје знање у вези са медијском и информационом писменошћу! Хвала драгим реализаторима семинара на томе што су нам несебично пружале могућности да нешто ново сазнамо, научимо и на крају применимо! Било је захтевно, понекад исцрпљујуће али сасвим сигурно корисно“.

¹ Супер учење, http://www.superucenje.org.rs/perce_2014_15/, Е-курс и наставни материјал, <http://superucenje.org.rs/ucenje/course/view.php?id=2>

3. Полазници су применили стечена знања и вештине са обуке кроз реализацију многобројних заједничких часова/активности наставника и библиотекара. Већи део групе чине школски библиотекари и њихово искуство изнесено у прилозима показује да су:

- представили садржај семинара у школама и локалној заједници (на пример општински актив библиотекара Новог Сада),
- успоставили бољу сарадњу са наставницима и организовали заједничке активности: часове редовне наставе, угледне часове, пројекте, интердисциплинарну наставу,
- кроз те активности успешно су повезивали програм рада школског библиотекара и наставне програме различитих предмета и указивали колегама на важност подучавања ученика информационој и медијској писмености,
- подучавали ученике информационој и медијској писмености,
- уводили иновације у свој рад кроз примену различитих наставних метода и облика рада, као и примену ИКТ-а,
- израђивали наставни материјал самостално и у сарадњи са колегама,
- позвали госте да присуствују активностима/часовима и иницирали и организовали стручно усавршавање у установи,
- презентовали и промовисали свој рад и постигнућа ученика кроз прилоге за веб страну школе и школски лист,
- презентовали свој рад и постигнућа ученика кроз прилоге за веб страну Супер учење на којој се промовишу резултати примене програма обуке у пракси.

4. Семинар је 2014/2015. похађало шест наставника из ОШ „Милорад Мића Марковић“ из Мале Иванче. Њихови прилози показују да се примена програма семинара одвијала на више нивоа и утицала на побољшање целокупног рада школе у области наставе и учења, као и стручног усавршавања и промоције рада школе. Они су стечена знања примењивали у пракси током школске године, а како је један од аутора и реализатора обуке школски библиотекар из исте школе, Слађана Галушка, део активности је реализован кроз заједнички рад на школским пројектима. Програм семинара је представљен и осталим колегама у школи кроз хоризонтално учење, стручно усавршавање у установи, када је представљен и наставни материјал из пројекта Оштро Перце, као и из лекција постављених у електронском курсу Библиотека² (аутор С. Галушка). У реализацију активности пројекта укључили су се и наставници који нису били полазници и у обележавању стогодишњице рођења Бранка Ћопића учествовали су сви наставници разредне наставе и наставник српског језика. Ученици су, на заједничким часовима наставника и библиотекара, стицали знања из области ИМП и примењивали га у изради задатака и током припреме програма за обележавање јубилеја Бранка Ћопића: проналазили су информације о животу и раду писца, читали су његова дела, учествовали у драматизацијама, припремали извођење појединих сцена, илустровали су текстове и припремали плакате и паное. Обележавање је организовано кроз програме у свим објектима школе, као и у органку Општинске библиотеке Сопот у Малом Пожаревцу, што је део сарадње са локалном заједницом. Коначни производи су представљени на веб страници школе у три прилога, из сваког објекта школе по један.

Библиотекар и наставници су у четвртог разреда држали часове на тему *Прича о медијима* током којих су се деца упознала са основним појмовима из области ИМП: Појам медија, Медијски текст и језик, Штампани и електронски медији, Анализа и разумевање медијске поруке, Креирање медијске поруке. Затим су за свако одељење организоване додатне активности кроз које су ученици применили стечено знање и проналазили су потребне информације за решавање задатака и израђивали разноврсне медијске поруке. Реализована су три школска пројекта, а ученицима три одељења четвртог разреда су се придружили ученици по још једног одељења осмог, шестог и другог разреда.

а) Медији, бајка и авантура - сарадња наставнице разредне наставе и библиотекара

Ученици су читали бајку *Трнова ружица* (или *Успавана лепотица*) у више варијанти и гледали цртане филмове рађене на основу њих, разговарали са наставником и библиотекарком о бајкама,

² Библиотека, електронски курс, <http://superucenje.org.rs/ucenje/course/view.php?id=14>

а затим их илустровали и израдили стрипове. Имали су задатак да напишу савремену бајку на исту тему. Заједно са наставником и библиотекарком осмислили су причу, драматизовали је и припремили је за извођење. Своје знање о медијима су показали тако су што су радњу бајке *Авантура у Бајкограду* сместили у неколико телевизијских емисија: ток шоу, интервју, вести, реклама... У реализацији представе помогли су им и ученици осмог разреда.

б) Здрав живот - сарадња три наставника и библиотекара

Пројекат је реализован са ученицима IV₂ и VI₂ и у сарадњи наставника разредне наставе, наставника енглеског језика и физичког васпитања и библиотекара. Задатак ученика је био да стечено знање из области ИМП обликују кроз различите медијске поруке. Договорили су се са наставницима и библиотекарком да осмисле телевизијски програм у више емисија (ток шоу, квиз, вести, реклама...) кроз који ће се разговарати о задатој теми.

в) Одељењски часопис - сарадња наставнице разредне наставе и библиотекара

На часовима српског језика и ликовне културе и часовима библиотекара ученици IV₃ и њихови другови из II₃ (комбиновано одељење) стицали су вештине ИМП. Упознали су се са моделом информационе писмености и са врстама и одликама медија и медијских порука. Део часова је посебно био посвећен новинама и часописима. Ученици су знање о медијима применили кроз осмишљавање рубрика и припрему прилога за одељењски часопис.

За ученике осмог разреда организовани су часови пројектне наставе посвећени Шекспировом делу *Ромео и Јулија*, које су реализовале две наставнице енглеског језика, две наставнице српског језика и наставник информатике и рачунарства.

Сви пројекти су представљени на веб страни школе³ и прилозима у школском листу Чаролије⁴, у бројевима 20 и 22.

У школској 2015/2016. семинар је похађало пет наставника из ОШ „Милорад Мића Марковић“ из Мале Иванче. Они су стечена знања примењивали у пракси током школске године и заједно са полазницима из претходне године примењивали знања и вештинестечене током семинара у реализацији разноврсних активности што је утицало на побољшање целокупног рада школе у области наставе и учења, као и стручног усавршавања и промоције рада школе. Како је један од аутора и реализатора обуке школски библиотекар из исте школе, Слађана Галушка, део активности је реализован кроз заједнички рад на школским пројектима. У пројекту Оштро Перце учествовали су ученици свих разреда и били су веома успешни у изради литерарних и ликовних радова. Активности су представљене на веб страни школе и у школском листу⁵ „Чаролије“ број 24.⁶

5. Семинар су 2015/2016. похађала четири наставника и педагог из ОШ „Свети Сава“ из Београда. Њихове активности показују да се примена програма семинара одвијала на више нивоа и утицала на побољшање целокупног рада школе у области наставе и учења, као и стручног усавршавања и промоције рада школе. Програм семинара, као и наставни материјал из пројекта Оштро Перце, представљени су и другим колегама у школи кроз хоризонтално учење. Полазници су у сарадњи са библиотекарком (Слађана Галушка, један од аутора и реализатора обуке) стечена знања и вештине применили кроз реализацију заједничких часова/активности наставника и библиотекара, пре свега у реализацији пројекта Оштро Перце и Читам, па шта?, али и кроз подстицање деце на литерарно, ликовно и драмско стваралаштво. Посебно је важна примена програма обуке кроз мотивисање наставника и ученика да израђују прилоге за школски лист „Маштарије“, који је почео да се објављује управо током ове школске године. Активности су презентоване на веб страни школе⁷ и у школском листу „Маштарије“, бројеви 1 и 2⁸.

³ Пројекти 2014/2015, <http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/projekti>,

Медији, бајка и авантура, <http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/avantura>

Здрав живот, http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/zdrav_zivot

Одељењски часопис, <http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/radost>

⁴ Чаролије број 20, http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/carolije/carolije_br_20.pdf,

Чаролије број 22, http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/carolije/carolije_br_22.pdf

⁵ Оштро Перце 2015/2016, <http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/perce>

⁶ Чаролије број 24, http://www.osmiloradmarkovic.edu.rs/images/OS_MICA/carolije/casopis/carolije_24.pdf

⁷ ОШ „Свети Сава“, <http://www.ossvetisavabg.edu.rs/index.php/vesti/vesti/259-ostro-perce-2016>

5. Полазници овог семинара применили су стечена знања и вештине са обуке кроз реализацију заједничких часова/активности наставника и библиотекара. За њих су израдили припреме за часове или прилоге/извештаје, који су постављени на сајту Супер учење. Тако су промовисана постигнућа учесника обуке, као и радови и постигнућа ученика, и резултати примене програма обуке у пракси. Прилози показују да је програм семинара веома успешно примењен у пракси и да су остварени предвиђени ефекте обуке:

Наставници су

- применили стечена знања на радном месту, иновирали рад, користили ИКТ и одговарајући наставни материјал ради повећања ИМП ученика и колега,
- осмислили активности/часова за развијања ИМП и укључили се у пројекте у области развијања ИМП ученика,
- стручно се усавршавали и организовали различите облике стручно усавршавања у установи кроз јавне часове, програме и друге скупове.

Ученици су

- стекли знања из области ИМП, проналазили и вредновали информације потребне за решавање проблема/задатка, одређивали елементе медијских порука и анализирали их,
- развијали критичко мишљење и повезивали знања из више предмета,
- креирали разноврсне медијске поруке и развијали креативност,
- стицали компетенције за целоживотно учење.

Из свега наведеног може се закључити да су планирани циљеви обуке у потпуности остварени.

6. Колико су знања стечена на овом семинару важна и колико доприносе свакодневном раду показује и писмо једне од полазница:

Поштована Слађана,

Морам да Вам јавим, са задовољством, да скоро свакодневно примењујем знања и вештине које сам стекла на семинару „Развијање информационе и медијске писмености ...“, који сам са колегиницом Марином Малеш похађала у новембру и децембру. Враћам се и поново ишчитавам лекције, планирам на основу њих рад и учим и даље јер, морам признати, још увек и ја треба да вежбајем. Нисам ни слутила колико је сада такво знање неопходно.

Тренутно је цела школа на семинару Развионица а ја имам прилику да и ту применим и стварам нова знања захваљујући Вашем семинару. Осећам се компетентније и сигурније.

Врло сам задовољна и хтела сам то да поделим са Вама.

Срдачан поздрав,
Тамара Радојчић

6. Наведите пример који по вашем мишљењу најбоље илуструје остваривање планираних ефеката вашег програма у пракси:

2014/2015. - Реализација пројекта *Медији, бајка и авантура* у ОШ „Милорад Мића Марковић“ кроз сарадњу наставнице разредне наставе и библиотекара, којим су повезани садржаји више наставних предмета (српски језик, народна традиција, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, грађанско васпитање и слободне активности) и остварено вршњачко учење (део активности остварен је на заједничким часовима четвртог и осмог разреда). Ученици четвртог разреда су научили да проналазе изворе информација потребне за решавање задатка, развијали критичко мишљење и повезивали знања из више предмета, учили да разумеју одређену медијску поруку, одређују њене елементе и критички је анализирају и тиме стицали компетенције за целоживотно учење.

⁸ Маштарије број 1, http://www.ossvetisavabg.edu.rs/files/mastarije_br_1.pdf, Маштарије број 2, http://www.ossvetisavabg.edu.rs/files/mastarije_2.pdf

Али, оно што је обележило овај пројекат је развијање креативност и умеће креирања различитих медијских порука: осмишљавање неколико телевизијских емисија (ток шоу, интервју, вести, реклама...), писање текстова (текст за стрип, бајка, драматизација, вест, извештај ...), израда ликовних радова (цртежи за стрип, панои, плакат, цртежи као део сценографије ...), глумачко умеће. Тиме су остварени сви планирани ефекти програма у пракси.

2015/2016. – Реализација пројекта *Оштро Перце* у ОШ „Свети Сава“ кроз сарадњу наставника и библиотекара, као и реализација активности из програма Библиотеке града Београда Читај, па шта? и израда прилога за школски лист. Ученици су читали књижевна дела, писали приказе и цртали илустрације тих дела и представљали омиљене књиге вршњацима. Тиме су остварени сви планирани ефекти програма у пракси.

7. Наведите установу (предшколска установа/школа) у којој је овај ефекат којим сте задовољни видљив, ко је аутор примера: наставник/васпитач/ стручни сарадник/директор (име и презиме и назив установе, место/град):

2014/2015. - Основна школа „Милорад Мића Марковић“, Мала Иванча
Сви полазници семинара из ове школе, наставници Гордана Косанић, Љиљана Вићовац, Ксенија Илић, Марина Ружић, Јелена Стевановић и Саша Живановић, примењивали су стечена знања, сарађивали су међусобно и са библиотекарском током реализације активности/часова и укључили и колеге који нису похађали обуку, а тиме и већи број ученика. Тако је побољшан целокупни рад школе, а ефекат је нарочито видљив кроз продукте школских пројеката и одличне радове ученика.

2015/2016. - Основна школа „Свети Сава“, Београд
Полазници семинара из ове школе, наставници Весна Зеџ, Светлана Ленаси, Наталија Лончар и Маја Анђелковић Шегуљев и педагог Татјана Перишић, заједно са полазницима семинара „Сарадња школских библиотекара и наставника у развијању читалачке културе и информационе и медијске писмености ученика“ (истих аутора и сличног садржаја) примењивали су стечена знања, сарађивали су међусобно и са библиотекарском током реализације активности/часова и укључили и колеге који нису похађали обуку, а тиме и већи број ученика. Тако је побољшан целокупни рад школе, а ефекат је нарочито видљив кроз продукте школских пројеката и одличне радове ученика.

8. Уколико бисте поново пријављивали програм на конкурс, да ли бисте нешто променили ради унапређивања примене програма у пракси?

Да, наведите шта:

Не

ХВАЛА НА САРАДЊИ